

**5 augustus
2017**

Onderzoek:

**'Werknemers over
verhoging AOW-leeftijd'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 50 tot 60 procent van de panelleden.

'Verhoging AOW-leeftijd'

5 augustus 2017

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek onder het EenVandaag Opiniepanel deden 33.016 leden mee. Hiervan hebben er 9.226 betaald werk in loondienst. Het onderzoek is gewogen op zes variabelen. Het onderzoek vond plaats van dinsdag 25 juli tot en met woensdag 2 augustus 2017.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Lisette van Vliet via lisette.van.vliet@eenvandaag.nl

1. Samenvatting

Onderzoek werkgevers en werknemers: 'AOW-leeftijd onrealistisch'

MKB-werkgevers en werknemers vinden de verhoging van de AOW-leeftijd een slechte zaak. Dat blijkt uit een gewogen peiling van EenVandaag, samen met MKB-Nederland, onder 600 werkgevers en 9.000 werknemers. De helft van de werkgevers (51%) en zes op de tien werknemers (63%) pleiten er dan ook voor de AOW-leeftijd weer te verlagen naar 65 jaar. Nog meer draagvlak is er om mensen met een zwaar beroep vijf jaar eerder AOW te geven.

Werkgevers vinden vooral dat de stijging te hard gaat en ze missen een regeling voor werknemers met een zwaar beroep. Ook vrezen sommige ondervraagde werkgevers voor extra kosten wegens ziekte en arbeidsongeschiktheid omdat werknemers de AOW-leeftijd niet halen. Werknemers vrezen dat ze op latere leeftijd ontslagen worden omdat ze niet productief genoeg meer zijn en denken de AOW-leeftijd vaak ook niet te kunnen halen.

'Helft denkt niet door te kunnen tot 67 jaar'

Gezien hun huidige baan schat 58 procent van de ondervraagde werknemers in dat ze niet door kunnen werken tot minimaal 67 jaar en drie maanden. Met name, zo geven de ondervraagden aan, omdat de werkdruk de laatste jaren alleen maar stijgt en de technologische ontwikkelingen niet bij te benen zijn. *'De automatisering maakt het onmogelijk bij te blijven en mee te kunnen doen. Dit kost zoveel energie dat de snelheid van de rest van het werk er erg onder te lijden heeft'*, aldus een deelnemer. Een derde (33%) denkt wel langer te kunnen doorwerken. Veel werknemers geven aan het eerder te vinden als de AOW-leeftijd gekoppeld wordt aan het aantal gewerkte jaren in plaats van de stijgende levensverwachting.

Flexibel AOW?

Onder werkgevers is er draagvlak voor de invoering van een flexibel AOW, waarbij werknemers eerder kunnen stoppen met werken tegen een lagere AOW-uitkering. Maar werknemers zien deze maatregel niet zitten: vier op de tien (43%) zeggen ook financieel niet eerder te kunnen stoppen met een lagere AOW-uitkering. Groot draagvlak is er onder zowel werkgevers als werknemers om mensen met een zwaar beroep vijf jaar eerder AOW te geven. Wat nu precies een zwaar beroep is, staat ter discussie. Van de werknemers

stelt de helft (49%) dat ze, gezien de mentale en fysieke werkzaamheden, in de categorie 'zwaar beroep' vallen. Veel mensen vinden dat je niet alleen fysiek maar ook mentaal een zwaar beroep kan hebben.

In deze rapportage vindt u de antwoorden van werknemers, N = 9.226.

2. Verhoging AOW-leeftijd

Vindt u het een goede of een slechte zaak dat de AOW-leeftijd verhoogd wordt?

Goede zaak:	25%
Slechte zaak:	69%
Weet niet / geen mening:	6%

Los van het financiële aspect maar puur gekeken naar uw huidige functie: welke pensioenleeftijd vindt u voor uzelf realistisch?

Deelnemers konden een antwoord tussen de 60 en 71 of hoger invullen.

Tot 64 jaar vindt 41 procent realistisch, tot 65 vindt 64% realistisch.

21 procent vindt een pensioenleeftijd van 67 jaar of hoger realistisch.

Als u kijkt naar uw eigen situatie: Hoeveel zorgen maakt u zich over de verhoging van de AOW-leeftijd?

Veel zorgen:	60%
Weinig zorgen:	40%
Weet niet / geen mening:	0%

Als u kijkt naar uw huidige functie: denkt u dat u mentaal in staat bent door te werken tot minimaal 67 jaar en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	47%
Nee, dat denk ik niet:	46%
Weet niet / geen mening:	7%

Als u kijkt naar uw huidige functie: denkt u dat u fysiek in staat bent door te werken tot minimaal 67 jaar en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	43%
Nee, dat denk ik niet:	50%
Weet niet / geen mening:	7%

Als u kijkt naar alle aspecten van uw huidige functie: denkt u dat het u lukt door te werken tot uw 67e en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	33%
Nee, dat denk ik niet:	58%
Weet niet / geen mening:	9%

'Werknemers zijn rond hun 67e over het algemeen onvoldoende productief voor werkgevers'

Mee eens:	51%
Mee oneens:	37%
Weet niet / geen mening:	12%

Tot wanneer denkt u dat u als werknemer over het algemeen productief genoeg bent voor uw werkgever?

Met productief genoeg bedoelen we niet zozeer dat een werknemer al zijn targets haalt, maar alle manieren waarop iemand van meerwaarde kan zijn voor een bedrijf.

Tot 45-50 jaar:	2%
Tot 50-55 jaar:	4%
Tot 55-60 jaar:	26%
Tot 60-65 jaar:	41%
Tot 65-70 jaar:	14%
Langer dan 70 jaar:	5%
Weet niet / geen mening:	2%

De volgende vraag is alleen gesteld aan werknemers van 50 jaar en ouder.

Naast werkgevers kunnen werknemers zelf ook maatregelen treffen om langer doorwerken plezieriger te maken. Denk aan een gezondere levensstijl aanmeten of extra scholing volgen.

Los van het financiële aspect: Heeft u bewust zelf stappen ondernomen om u beter voor te bereiden op langer doorwerken?

Denk bijvoorbeeld aan extra sporten, (om)scholing of het gesprek met uw werkgever aangaan over het aanpassen van uw werkzaamheden.

Ja:	49%
Nee:	60%

Zwaar beroep?

Er zijn partijen die vinden dat de wettelijke pensioenleeftijd naar beneden moet voor mensen die een 'zwaar beroep' hebben. Andere partijen zijn hier tegen.

Er is echter geen overeenstemming over wat nu precies een zwaar beroep is. Sommige mensen vinden dat ook mentaal zware banen meegerekend moeten worden, terwijl andere mensen alleen zware fysieke banen meetellen.

Omdat er geen definitie is van zware beroepen, lopen de kosten van dit plan zeer uiteen.

De kosten zijn minimaal 200 miljoen per jaar als je slechts zes beroepen als 'zwaar beroep' aanwijst.

Vindt u, gezien de werkzaamheden die u uitvoert, dat uw baan in de categorie 'zware beroepen' valt?

Ja: 49%

Nee: 51%

3. Leeftijdsbewust personeelsbeleid

De volgende vragen zijn alleen gesteld aan werknemers van 50 jaar en ouder.

Leeftijdsbewust personeelsbeleid?

Er zijn bedrijven die een zogenaamd 'leeftijdsbewust personeelsbeleid' hebben voor oudere werknemers. Met diverse maatregelen proberen ze optimaal gebruik te maken van de mogelijkheden van de werknemer, zodat deze op productieve wijze zijn/haar pensioen kan halen. Denk bijvoorbeeld aan het aanbieden van het verlichten van de taken aan een 60-jarige werknemer, omscholing of een extra vrije dag.

Is er voor zover u weet binnen het bedrijf waar u werkzaam bent een leeftijdsbewust personeelsbeleid voor oudere werknemers?

Ja:	24%
Nee:	61%
Ik weet het niet:	15%

Los van het feit of uw werkgever het wel of niet aanbiedt: Hoeveel behoefte heeft u aan een leeftijdsbewust personeelsbeleid van uw werkgever?

Veel behoefte:	71%
Weinig behoefte:	21%
Weet niet / geen mening:	8%

Wat zou u (op latere leeftijd) het liefst willen aan maatregelen om langer door te kunnen werken? U kunt maximaal twee antwoorden aankruisen. Als u geen behoefte heeft aan maatregelen, kunt u dat onderaan aanvinken.

Top-3:

1. Kortere werkweek / extra vrije dagen
2. Vrijstelling van onregelmatige diensten / taakverlichting
3. Generatiepact

4. Maatregelen?

Flexibele AOW

Er zijn partijen die pleiten voor een flexibele AOW voor iedereen. Werknemers mogen dan eerder stoppen met werken in ruil voor een lagere AOW-uitkering. Niet iedereen is daarvoor, omdat gevreesd wordt dat lager opgeleide ouderen - vaak werkzaam in zwaardere beroepen - dit zich financieel niet kunnen permitteren. Anderen zijn alleen voor de invoering van flexibele AOW bij zwaardere beroepen of voor mensen die 45 jaar gewerkt hebben.

Bent u voor of tegen invoering van een flexibele AOW?

Voor (invoering voor alle werknemers):	29%
Alleen voor werknemers die 45 jaar gewerkt hebben:	26%
Alleen voor werknemers met zware beroepen:	20%
Tegen:	14%
Weet niet / geen mening:	11%

Als u nu kunt kiezen: werken tot uw 67e en drie maanden en daarna 100% AOW-premie ontvangen, of eerder stoppen met werken tegen een lagere AOW-uitkering. Wat zou u dan doen?

Doorgaan tot 67 of langer tegen 100% AOW-uitkering:	33%
Ik zou eerder stoppen met een lagere AOW-uitkering:	42%
Dit is niet op mij van toepassing:	5%
Weet niet / geen mening:	20%

Denkt u dat u het financieel aankunt om eerder te stoppen met werken dan 67 jaar en drie maanden, tegen een lagere AOW-uitkering?

Ja, dat denk ik wel:	39%
Nee, dat denk ik niet:	43%
Weet niet / geen mening:	18%

Pensioenleeftijd naar 65?

Er zijn politieke partijen die ervoor pleiten de AOW-leeftijd terug te brengen en te houden op 65 jaar. Het Centraal Planbureau berekende dat het terugdraaien van de verhoging van de AOW-leeftijd de overheid op de langere termijn circa 12 miljard euro per jaar kost.

Sommige partijen zeggen dat dit bedrag niet op te brengen is; andere partijen stellen dat door op andere posten te bezuinigen het wel haalbaar is.

Bent u voor of tegen het terugbrengen van de pensioenleeftijd naar 65 jaar?

Voor:	63%
Tegen:	27%
Weet niet / geen mening:	18%

Pensioenleeftijd bevroren?

Sommige werkgevers en vakbonden willen dat 1 januari 2018 de pensioenleeftijd bevroren wordt op 65 jaar en 9 maanden. Zij denken dat anders te veel werknemers voor hun pensioengerechtigde leeftijd uitvallen. Andere partijen willen niet in dit plan investeren.

Bent u voor of tegen het bevroren van de pensioenleeftijd op 65 jaar en 9 maanden?

Voor:	54%
Tegen:	24%
Weet niet / geen mening:	22%

Met zwaar beroep 5 jaar eerder stoppen

Sommige partijen vinden dat de overheid er geld voor uit moet trekken om mensen met zware beroepen vijf jaar eerder met pensioen te laten gaan. Andere partijen willen hier niet in investeren. De kosten van dit plan lopen zeer uiteen: als je slechts zes beroepen tot 'zware beroepen' rekent - waaronder banen in de bouw en visserij, chauffeurs en schoonmakers - kost het 200 miljoen per jaar. Maar bij een bredere definitie van een 'zwaar beroep' zullen de kosten oplopen.

Bent u voor of tegen om mensen met een fysiek zwaar beroep vijf jaar eerder met pensioen te laten gaan?

Voor:	72%
Tegen:	15%
Weet niet / geen mening:	13%

De volgende vraag is gesteld aan werknemers van 50 jaar en ouder:

Als u kijkt naar uw eigen werksituatie: zou u wel of niet openstaan voor demotie?

Daar zou ik wel voor openstaan: 16%

Daar zou ik niet voor openstaan: 67%

Weet niet / geen mening: 17%

5. Gepensioneerden: had je langer door kunnen werken?

De volgende vragen hebben we gesteld aan de deelnemers die al met pensioen zijn.

Als u kijkt naar de laatste functie die u bekleedde voor u met pensioen ging: in hoeverre denkt u dat u fysiek in staat was geweest door te werken tot minimaal 67 jaar en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	52%
Nee, dat denk ik niet:	42%
Weet niet / geen mening:	6%

Als u kijkt naar de laatste functie die u bekleedde voor u met pensioen ging: in hoeverre denkt u dat u mentaal in staat was geweest door te werken tot minimaal 67 jaar en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	49%
Nee, dat denk ik niet:	44%
Weet niet / geen mening:	7%

Als u kijkt naar de laatste functie die u bekleedde voor u met pensioen ging: denkt u dat het u gelukt was door te werken tot uw 67e en drie maanden?

Ja, dat denk ik wel:	42%
Nee, dat denk ik niet:	49%
Weet niet / geen mening:	9%